

ANDREU MAYAYO

Andreu Mayayo i Artal (Samper de Calanda, Terol, 1959) és catedràtic d'història contemporània, vicedegà de la Facultat de Geografia i Història i membre del Centre d'Estudis Històrics Internacionals - Pavelló de la República de la Universitat de Barcelona. Format acadèmicament a les universitats de Tarragona, Barcelona i Bolonya, les línies de recerca que ha desenvolupat s'han orientat a la història local, el món rural, els moviments socials —sindicals i polítics— i, darrerament, a la transició democràtica espanyola. És autor dels llibres: *La Conca de Barberà: de la crisi agrària a la guerra civil* (1986), *De pagesos a ciutadans. Cent anys de sindicalisme i cooperativisme agraris a Catalunya* (1995), *La ruptura catalana. Les eleccions del 15 de juny del 1977* (2002), *La veu del PSUC, Josep Solé Barberà, advocat* (2007) i *Economía franquista y corrupción. Para no economistas, ni franquistas* (2010). És director de la revista *Segle XX. Revista Catalana d'Història* i membre dels consells editorials de *L'Avenç* i *Sàpiens*. Així mateix, ha ocupat diferents càrrecs de direcció política dins el PSUC i ICV, i l'alcaldia de Montblanc en els anys noranta del segle passat. És col·laborador habitual en les tertúlies de RAC1, Catalunya Ràdio, Ràdio-4 i Vespre-2 (TVE).

La política agrària

Malgrat que Catalunya havia esdevingut al llarg del Vuit-cents la «fàbrica d'Espanya», la població activa agrària continuava sent majoritària a principis del segle XX, i la qüestió agrària polaritzava encara la vida social i política fins als anys trenta. Cal recordar que el mapa comarcal iniciat per la Mancomunitat i establert per la Generalitat tenia com a base els mercats agraris.

La crisi agrària a cavall dels segles XIX i XX va posar la qüestió agrària a l'agenda política i va desfermar un conflicte social punyent. La Mancomunitat, esperonada pel catalanisme conservador, va apostar per la modernització de l'agricultura i la ramaderia, així com pel cooperativisme interclassista i no igualitari (la capacitat de decisió anava vinculada a la capacitat econòmica de cada soci), per a superar el conflicte social en un context de reformisme social. En aquest sentit, les prioritats de la Mancomunitat seran la consolidació i l'ampliació de les tasques de l'Escola Superior d'Agricultura, creada per la Diputació de Barcelona l'any 1912, i la creació dels Serveis Tècnics Agraris, que escamparan arreu les novetats per a millorar la productivitat i l'elaboració dels productes. Convé subratllar la tasca de diverses persones que també hi tindran un paper polític important, com ara: Carles Pi Sunyer, Pere Màrtir Rossell i Vilar, Josep M. Rendé i Ventosa, Josep M. Valls o Manuel Raventós.

